

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a dr.Nőt László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Szabó Tibor ügyvéd által képviselt I.r., és a dr.Polai György ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Somogy Megyei Bíróságon 2.G.40.018/2007. számon indult és a Pécsi Ítéltő tábla 2007. november 16-án kelt Gf.IV.30.215/2007/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Pécsi Ítéltő tábla Gf.IV.30.215/2007/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 50.000,- (ötvenezer) Ft, a II.r. alperesnek 60.000,- (hatvanezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I.r. alperes 1992. május 29-étől 2006. szeptember 6-ig a felperes társaság ügyvezetője volt. 1992. december 30. és 2004. augusztus 19. között a felperessel tagsági jogviszonyban is állt.

Az I.r. alperes a felperes fizetés képtelenségének elkerüléséhez szükséges intézkedések megtárgyalása végett, 2001. december 14-ére taggyűlést hívott össze. E taggyűlésen a fizetőképesség biztosítása érdekében, a jelenlévő tagok a felperes B.G. Kft-ben lévő üzletrészesnek értékesítése mellett döntöttek. A II. számú taggyűlési határozattal hozzájárultak ahhoz, hogy az említett, 1.500.000,-Ft névértékű üzletrészt az I.r. alperes 2.000.000,-Ft-ért megvásárolja. A III. számú taggyűlési határozattal pedig felhatalmazták az I.r. alperest, hogy az üzletrész átruházási szerződést a felperes nevében eljárva írja alá.

2001. december 20-án a B.G. Kft. is taggyűlést tartott. A 10/2001./XII.20./ számú határozattal a társaság tagjai, illetve maga a társaság is lemondott az elővásárlási jogáról, és hozzájárult ahhoz, hogy a perbeli üzletrészt az I.r. alperes megvásárolja.

A felperes és az I.r. alperes között 2001. december 21-én jött létre az írásbeli üzletrész adásvételi szerződés. A megállapodást a felperes törvényes képviselőjeként, és saját nevében vevőként is az I.r. alperes írta alá. Az aláírással egyidejűleg a vételárat kiegyenlítette.

A cégbíróság az üzletrész tulajdonjogának megváltozását a cégjegyzékbe bejegyezte.

2006. december 15-én az I.r. alperes a perbeli üzletrészt a II.r. alperesre ruházta át.

2006. december 19-én a felperes, a közte és az I.r. alperes között létrejött üzletrész átruházási szerződés semmisségére hivatkozással, az eredeti állapot helyreállítását követelte az I.r. alperestől.

A 2006. december 28-án tartott taggyűlésen hozott 10/2006. (XII.28.) számú határozattal az említett 2001. december 21-én kelt szerződés jóváhagyását megtagadta.

A felperes, a 2007. február 6-án benyújtott, és utóbb módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a 2001. december 21-én kelt üzletrész átruházási szerződés taggyűlési jóváhagyás hiányában, nem jött létre. Másodlagosan, annak megállapítása iránt terjesztett elő kérelmet, hogy a szerződés a Ptk.221.§ /3/ bekezdésébe ütközik, és ezért semmis. Az I.r. alperes, a hivatkozott jogszabályban írt, a képviselő személyére vonatkozó tilalom ellenére, az üzletrész adásvételi szerződést, bár szemben álló, és ellentétesen érdekelt fél volt, mind a maga nevében, mind a felperes képviselőjeként aláírta.

A felperes, mindezekre tekintettel kérte a szerződéskötést megelőző állapot helyreállításának elrendelését, az I.r. alperes által jogosulatlanul felvett osztalék beszámításával a visszafizetendő vételár összegének megállapítását, bírói ítélettel a perbeli üzletrészen fennálló tulajdon jog bejegyzéséhez szükséges az I.r. alperesi hozzájáruló nyilatkozat pótlását. Az eredeti állapot helyreállításának akadálya esetén, jogfenntartással 2.000.000,-Ft kártérítés megfizetését követelte az I.r. alperestől, a Ptk.339.§-ára hivatkozással. Keresetet terjesztett elő az I. és a II.r. alperes között, a perbeli üzletrész átruházására 2006. december 15-én kötött szerződés semmisségének megállapítása és az eredeti állapot helyreállítása iránt is. Hivatkozott az utóbbi jogügylet színlelttségére, illetve arra, hogy az I.r. alperes,

tulajdonjogának hiányában, annak átruházásáról nem rendelkezhetett, a Ptk.117.§-a értelmében.

A felperes kifejtette azt is, hogy a 2001. december 14-én tartott rendkívüli taggyűlésen hozott határozatok létezőnek nem tekinthetők, mert a taggyűlés összehívására, a működésére irányadó, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV.tv. (a továbbiakban: Gt.) szabályainak megsértésével került sor.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott a felperesi igény elévülésére. Vitatta, hogy a 2001. december 14-én tartott taggyűlésen hozott határozatok felülvizsgálatára jogi lehetőség lenne a Gt. 47. § /3/ bekezdésében előírt, a határozat meghozatalától számított 90 napos jogvesztő határidőn túl. Vitatta azt is, hogy a Ptk.221.§ /3/ bekezdésének szabályait a jogi személy törvényes képviselőjére is alkalmazni kell. Hangsúlyozta, hogy a felperesi társaság taggyűlése hozzájárult a jogügylet megkötéséhez, annak tartalmát meghatározta.

A II.r. alperes érdemi nyilatkozatot nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest az I.r. alperes perköltségeinek megtérítésére. Határozatának indokolásában utalt arra, hogy az I.r. alperes elévülési kifogását a semmisség megállapítása iránti kereseti kérelem tekintetében, a Ptk.234.§ /1/ bekezdése értelmében figyelmen kívül hagyta. Semmisségre ugyanis bárki határidő nélkül hivatkozhat az említett jogszabály értelmében. Rámutatott arra is, hogy a felperes részére, 2006. december 19-én küldött írásbeli felszólítás, a Ptk.327.§ /1/ bekezdése szerint az elévülési időt megszakította. Az öt éves elévülési határidő elteltét emiatt sem lehetett megállapítani.

Az elsőfokú bíróság kifejtette ugyanakkor, hogy a Gt.47.§ /1/ és /3/ bekezdése alapján, az üzletrész átruházásához hozzájáruló taggyűlési határozat jogvesztő határidőn belüli megtámadása hiányában, a perben a 2001. december 14-én kelt határozatok érvényessége már nem vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság a 2001. december 21-én kelt üzletrész átruházási szerződés semmisségét a Ptk.221.§ /3/ bekezdésére hivatkozással sem tudta megállapítani. Rámutatott, a szerződés megkötésére a 2001. december 14-i taggyűlési határozatok alapján került sor. Az I.r. alperes mint szerződő fél, és az általa képviselt felperes mint másik szerződő fél között érdekellentét nem volt.

Az elsőfokú bíróság az I.r. alperessel szembeni kereset elutasítása miatt, a II.r. alperessel szembeni keresetet is elutasította.

Álláspontja az volt, hogy a felperes nem rendelkezett keresetösségi joggal az I.r. és a II.r. alperes között létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítására. Kizárólag az I.r. alperessel kötött szerződés semmisségének megállapítása esetén érvényesíthetett volna igényt az alperesekkel szemben, az általuk kötött szerződés érvénytelenségére hivatkozással.

A felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az I.r. alperes perköltségeinek megtérítésére.

Határozatának indokolása szerint, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetést vont le. A másodfokú bíróság az érdemi döntés indokaival is egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel hangsúlyozta, hogy a gazdasági társaság szerve által hozott határozata, a tartalmának jogszabályba, vagy társasági szerződésbe ütközése miatt, illetve a meghozatalára előírt eljárási szabályok megszegése miatt lehet jogsértő. A nem szabályszerűen összehívott taggyűlésen hozott határozatot is létező határozatnak kell tekinteni. Az eljárási szabályok megsértésével hozott határozat is csak a Gt.47.§ /3/ bekezdésében előírt jogvesztő határidőn belül támadható.

A másodfokú bíróság kifejtette azt is: az adásvételi szerződések megkötésekor, általában fennáll a szerződést kötő felek érdekeinek ellentéte, szembenállása. Az eladó érdeke ugyanis a lehető legmagasabb vételár elérése, a fizetési feltételek minél kedvezőbb meghatározása. A vevő érdeke ezzel szemben a minél alacsonyabb vételár, a reá nézve kedvező fizetési feltételek mellett. A perbeli esetben a taggyűlés határozta meg az üzletrész átruházásának feltételeit. A taggyűlés hatalmazta fel az ügyvezetőt az ügyletkötésre az előírt tartalommal. Érdekellentét hiányában ezért az I.r. alperes mind a maga nevében, mind a felperes képviselőjeként eljárhatott.

A felperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, kérte a támadott határozat hatályon kívül helyezését az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően, és közbeni ítélettel annak megállapítását, hogy az I.r. alperes és a felperes között nem jött létre üzletrész adásvételi szerződés. Másodlagosan indítványozta, szintén közbeni ítélettel annak megállapítását, hogy a szerződés semmis. Az egyéb kereseti kérelmek tekintetében kérte az eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását. Beadványának tartalma szerint, a jogerős ítéletet a Gt.47.§ /1/ és /3/ bekezdésében, illetve a Ptk.221.§ /3/ bekezdésében foglaltak miatt tartotta jogszabálysértőnek. Vitatta, hogy a nem szabályszerűen összehívott, határozatképtelen taggyűlésen hozott perbeli határozatokat létező taggyűlési határozatoknak kell tekinteni, továbbá, hogy azok érvényesek és

végrehajthatók, mivel azokkal szemben, a Gt.47.§ /3/ bekezdésében előírt, jogvesztő határidőn belül bírósági felülvizsgálat iránti kereset előterjesztésére nem került sor.

A felperes vitatta azt is, hogy érdekellentét hiányában az I.r. alperes képviselhette volna a felperest a perbeli üzletrész átruházási szerződés megkötésekor. Állította, hogy a szerződő felek között érdekellentét állott fenn. Az üzletrész értéke ugyanis a kikötött vételárnál magasabb volt. Hivatkozott arra is, hogy az I.r. alperes az általa megfizetett vételár összegét az üzletrészre eső osztalék felvételével visszaszerezte.

Az alperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozták. Vitatták, hogy a támadott határozat jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, mivel a Pp.275.§ /2/ bekezdése alapján kizárólag e keretek között vizsgálhatta. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság helytállóan értelmezte az üzletrész átruházásról szóló szerződés megkötése idején hatályos Gt.47.§ /1/ bekezdésének rendelkezését. A társaság szerve által hozott határozat felülvizsgálatára akkor van lehetőség, ha az a jogszabályok rendelkezéseibe, a társasági szerződésbe ütközik. A jogsértés jellegének a jogalkotó általi meghatározása hiányában, a határozat jogellenességére, annak tartalma, és az annak meghozatalára irányadó eljárásjogi szabályok megsértése miatt egyaránt hivatkozni lehet. Az eljárási szabályok megsértésével hozott határozat felülvizsgálata iránt is, a Gt.47.§ /3/ bekezdése értelmében, a határozatról történő tudomásszerzéstől számított 30 napon belül, de legkésőbb a határozat meghozatalától számított 90 napos jogvesztő határidőben lehet keresetet benyújtani. Ennek hiányában a hozott határozatban foglaltak a társaság tagjait illetve a társaságot kötik. A felperes megalapozottan ezért nem hivatkozhat arra, hogy a perbeli üzletrész átruházáshoz a társaság nem járult hozzá.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Ptk.221.§ /3/ bekezdését nem vitásan helytelenül értelmezték. Az üzletrész adásvételi szerződés megkötésekor ugyanis az eladó és a vevő egymással szemben álló félnek tekintendő. Jogaik és kötelezettségeik egymásra tekintettel állnak fenn, szerződésből eredő helyzetük ellentétes, még ha a szerződéskötés mindkét fél érdekét is szolgálja. Az I.r. alperes eljárása ezért a Ptk.221.§ /3/ bekezdésében foglaltakkal ellentétes volt. E jogszabály értelmében ugyanis képviselő nem járhat el, ha a szemben álló, vagy ellentétesen érdekelt fél ő maga. A Ptk. nem tesz különbséget

atekintetben, hogy a képviseleti jog törvényen, hatósági rendelkezésen, alapszabályon, meghatalmazáson, szerződésen alapszik-e. Az ismertetett korlátozó rendelkezést irányadónak kell ezért tekinteni törvényes képviseleti jog esetén is.

Figyelemmel azonban arra, hogy a Ptk.200.§ /2/ bekezdése értelmében jogszabályba ütközés esetén a szerződés csak akkor semmis, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt nem fűz, a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az általa támadott 2001. december 20-i szerződés a Ptk.221.§ /3/ bekezdésében írt szabályok megsértése miatt semmisnek tekintendő. A Ptk.221.§ /1/ bekezdése szerint ugyanis a szerződést kötő képviseleti joggal nem rendelkező személyt álképviselőnek kell tekinteni. Az álképviseletből eredő jogkövetkezmények levonásának akkor van helye, ha az akinek nevében eljárak, a megállapodást utóbb nem hagyta jóvá.

A perbeli jogvita adatai alapján az állapítható meg, hogy bár az I.r. alperes, a Ptk.221.§ /3/ bekezdése értelmében képviseleti joggal nem rendelkezhetett, a felperes nevében képviselőként eljárak. Az általa kötött szerződést azonban a felperesi társaság jóváhagyta. Ezt igazolja a 2001. december 14-én hozott II. és III. számú taggyűlési határozat, továbbá az a körülmény, hogy a felperes a tagváltozás cégjegyzékbe történő bejegyzését tudomásul vette, az ügylet megkötését követő közel 5 éven át azt nem sérelmezte, a tagok sem léptek fel az ügyvezetői tisztséget betöltő I.r. alperessel szemben.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ /1/ bekezdése, illetve 78.§ /1/ bekezdése alapján rendelkezett a felperest terhelő, az I., illetve a II.r. alperest megillető, ügyvédi munkadíjból álló perköltség megtérítéséről.

Budapest, 2008. szeptember hó 19. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. előadó bíró, Dr.Vezekényi Ursula sk. bíró